

Zavezniki pripravljeni, da udarijo na Neapelj; Nemci so baje vzeli Elbo

Zavezniki so okupirali štiri otoke pred neapeljskim zalivom; Nemci se umičejo od Salerno in se pripravljajo na obrambo Neaplja.

Zavezniške armade, ki so pognale Nemce od Salerno in zasedle štiri otoke v neapeljskem zalivu, se pripravljajo na pohod proti Neaplju. Največji otok, ki so ga okupirali, je Isia, 16 milj južnozapadno od Neaplja in sedem milj od Neapelja. Okupacijo tega otoka je naznanil gl. stan generala Eisenhowerja par ur zatem, ko je poročal okupacijo dveh drugih otokov ob neapeljskem obrežju. Eden teh, Procida, je bil samo 12 milj od središča Neaplja. Otok Ponza, ki so ga tudi zasedli zavezniki, pa leži 65 milj od Neaplja. Otok Capri je pa že več dni v rokah zaveznikov.

Tako zavezniki ne samo dominirajo dohod v pristanišče Neapelja, ampak ga lahko tudi obkrožijo z otoka Procida. Z zavezniki, ki so zasedli zavezniki Salernu, imajo pa bombniški samo 10 minut poleta do Neaplja.

Berlinski radio je naznanjal, da so nemške čete zasedle otok Isio, ki leži med Korziko in Italijo, in kjer je živel Napoleon v pregnanstvu. Nemci trdijo, da so na tem otoku razorožili 7.000 italijanskih vojakov.

Nemci se umičejo od Salerno, zasedli so vse dohode do Neaplja od južne strani. Tukaj bodo najbrže postavili proti 5. ameriški in 8. angleški armadi. Na Salernu so zavezniki premagali pet nemških divizij.

Nemci so napadli ladjo Conte di Savoia

Berlinski radio je včeraj poročal, da so nemški bombniki napadli italijanski luksuzni parnik Conte di Savoia, ko je hotel pogniti k zaveznikom. Napad se je izvršil 12. septembra pri Benetkah. Poročilo ni povedalo, če je bil parnik potopljen, toda od 12. septembra ni o njem nobenega glasu.

Tedenski koledar za racioniranje

KONZERVE — Plave znamke R, S in T iz knjige 2 so veljavne še danes. U, V in W bodo veljavne do 20. oktobra.

MESO, sir, sirovo maslo itd — Rdeče znamke X, Y in Z iz knjige 2 in ružjavi znamki A in B iz knjige 3 so veljavne zdaj in do 2. oktobra.

SLADKOR — Znamka 14 je veljavna do 1. novembra. Znamke 15 in 16, vsaka za 5 funtov sladkorja za rezerviranje.

CEVLJI — Znamka 18 je veljavna do 31. oktobra.

GAZOLIN — Znamka 7 iz knjige A je veljavna še jutri, do 8. oktobra do 21. novembra. Znamke iz knjig B in C kot običajno na karti.

KOLESA — Knjige A morajo pregledati kolesa do 30. sept., B do 31. oktobra, C do 30. nov.

Drzna ameriška častnika sta obiskala Rim

Dva skrajno drzna ameriška častnika sta obiskala Rim nekaj dni pred invazijo pri Salernu ter se srečno vrnila nazaj potem, ko sta posvetovala z maršalom Badoglio in v drugi ameriški častnik, ki je bil poveljnik prav pred očmi Nemcev.

Oba sta bila v ameriški uniformi in ostala sta v Rimu polno 20 ur. Avto, v katerem sta se vozila, je bil dostikrat komaj precejšev od nemških vojakov. Častnika sta vedela, da ju čaka smrt, ako bi ju zasedli Nemci. V njihovo imena so: brigadni general Maxwell Taylor, star 42 let in polkovnik William T. Gardiner, star 53 let, bviši guverner države Maine.

Očala sta iz Palerma na Sicilijo na mali angleški ladji. Na morju ju je vzel na krov italijanski korvetca, kjer ju je poizkusil nek italijanski admiral. Ta ju je izkrcal na suho južno od Rima na 8. septembra, na dan, ko je bilo razglašeno prenehanje Italije.

NOVI GROBOVI

Frank Pečjak

Po daljši bolezni je umrl Frank Pečjak, po domače Poparjev, star 55 let, stanujoč na 665 E. 159. St. Ker se pričakuje, da bo prišel na pogreb sin William, ki služi v armadi v Kaliforniji, čas pogreba še ni določen. Pogreb ima v oskrbi Želetov pogrebni zavod.

Eli Cvitković

Sinoči ob 6:15 je umrl v Mestni bolnišnici Eli Cvitković, star 55 let. Poprej je stanoval na 3244 St. Clair Ave. Pogreb ima v oskrbi Grdinov pogrebni zavod. Iz Youngstown, O., je prišla nečakinja Marija Petredich, da uredi vse potrebno za pogreb.

ITALIJANI PODE NEMCE Z SARDINIE

Tudi na Korziki dobivajo premoč italijanske in francoske čete

NAPAD JE UKAZAL BADOGLIO

Glavni stan zaveznikov je včeraj naznanil, da po de italijanski vojak Nemce z Sardinije, ki beže na Korziko. Povelje za napad je dal maršal Badoglio, ki je porabil za napad tudi italijansko bojno mornarico z dovoljenjem zaveznikov.

Nemce sta napadli dve diviziji italijanskih vojakov. Nemci beže na Korziko preko sedem milj in pol široke ožine pri Bonifacio. Sardinija je že skoro popolnoma počiščena Nemcev, rdi poročilo.

Poročilo iz Anglije pa zatrjuje, da je italijansko in francosko vojaštvo dobilo v svojo oblast Ajaccio, glavno mesto Korzike, dočim so Nemci zasedli pristanišče Bastia na severovzhodni obali Korzike.

Zavezniki poročajo, da se nahaja maršal Badoglio pri zaveznikih, dočim poročilo ne omenja, kje se nahaja danes kralj Emanuel. Berlinski radio je poročal pred nekaj dnevi, da je kralj ušel Nemcem.

Nemški radio je včeraj poročal, da se nemške čete umičejo iz južne Italije, toda natančno po "določenem načrtu."

Vesela vest

Pri družini Otmar in Emma Jevnikar, 18525 Underwood Ave. so kupili zalo hčerko. Mlada mamica je hči znane Joseph Plevnikove družine iz 185. ceste. Mr. in Mrs. Plevnik sta tako postala prvi stari ata in stara mama. Čestitke!

NERAZSTRELJENO BOMBO SO VZELI SREČNO IZ TELESA MORNARJU

Mornar Allen Gordon iz Rock Island, Ill., je stal na ameriški bojni ladji, ko ga je zadela 20 mm krogla iz protizračnega topa in obtičala v levem boku. Po srečnemu naključju se krogla ni razletela. Ranjenega mornarja so prenesli na suho in dva zdravnika sta začela z operacijo, da izvlečeta kroglo. Zdravnik sta stala za jekleno ploščo, ker je bila nevarnost, da krogla vsak čas eksplodira.

Toda operacija je bila srečno izvršena in ko je bil mornar toliko pri moči, da je mogel potovati, so ga prepeljali v Zed. države. Kroglo so razstrelili in poslali drobce mornarju za trajni spomin.

Mussolini se je oglasil

Glas, ki se je izdal za bivšega premierja Benito Mussolinija, je pozival Italijane, naj se maščujejo nad izdajalci fašizma in naj primejo za orožje na strani Nemčije.

London. — Iz nekega neznanega kraja se je nenadoma oglasil na radiju glas, ki naj bi bil glas bivšega vodje fašistov, dučaja Mussolinija. Grmadil je očitanja na italijanskega kralja Emanuela in pozival na maščevanje izdajalcev fašistične stranke ter rotli italijanski narod, naj zgrabi za orožje na strani Nemčije in Japonske. Govor je trajal 15 minut.

Večina poslušalcev v Londonu, ki so imeli svoje čase priliko slišati govore Mussolinija, zatrjujejo, da je bil to res Mussolinijev glas.

Mussolini, katerega je postavil Hitler na čelo novo organizirani republikanski fašistični stranki, je ponudil Italiji program, po katerem bo zopet postavil Italijo na noge, ki se je vdala "najtežjim mirovnim pogojem v zgodovini" in ki je bila pahnjena v kaos in obup.

Mussolini, ali kdor ga je že predstavljal, je dolžil kralja Emanuela, maršala Badoglio, bojazljive generale in nekatere izdajalske člane fašistične stranke, da so vrgli Italijo v naročje zaveznikom.

Potem je "Mussolini" pripovedoval, kako je bil aretiran in odpeljan pod močno stražo v gorško letovišče Gran Sasso, 75 milj severovzhodno od Rima, kjer naj bi bil spravljen toliko časa, da bi ga izročili zaveznikom. Toda na 12. septembra so se spustili na letovišče nemški parašutarji in ga odpeljali sredi italijanske vojaške straže na varno.

MacArthur bo začel z novo ofenzivo proti Japoncem

Pacifik, 19. sept. — General MacArthur bo najbrže kmalu začel izvrševati svoj načrt za glavno ofenzivo proti Japoncem in sicer bo udaril najprej na pozicije, ki branijo dohod do Vzhodne Indije. Zavzetje japonske pozicije Lae na Novi Gvineji je očistilo pot tej ofenzivi.

Odkar so ameriške čete zavzele Guadalcanal je okupacija Lae ena najpomembnejših zmag za zaveznike na Pacifiku. Iniciativo na Pacifiku imajo zdaj v rokah zavezniki in enkrat okrog božiča se bo že lahko presodilo, kdaj bo vojna z Japonci končana.

BOJNA FRONTA

LONDON — Angleški radio je poročal depešo iz Berna, Švica, da se nahaja zdaj vsa dalmatinska obal v rokah jugoslovanskih patriotov, ki imajo v rokah pristanišča Sušak, Split in Gruž, dočim sedaj napadajo pristanišče Reko.

LONDON — Premier Churchill se je vrnil iz Amerike in se pripravljaja, da bo podal poročilo v parlamentu. V parlamentu bo najbrže kritiziran, ker je zaveznikom ušel iz rok Mussolini in ker so začeli zavezniki z okupacijo Italije šele 40 dni po padcu Mussolinija.

PACIFIK — Ameriške pomorske edince so napadle japonske baze na Gilbert otočju. Napad je popolnoma presenetil Japonce.

Prememba seje

Društvo Kraljica Miru št. 24 SDZ bo imelo svojo redno mesečno sejo v sredo zvečer mesto v torek. Začetek seje bo ob sedmih v SND na 80. cesti.

Društvene zadeve

Tajnica društva sv. Marije Magd. št. 163 KSKJ bo nocoj od 6 do 7 v stari šoli sv. Vida v svrhu pobiranja asesmenta in vseh društvenih zadev.

Leadville, Colo. — Pred dnevi je tukaj umrl John Keržan, star 69 let in doma od Semiča v Beli Krajini. V Ameriki je bil 52 let in tukaj zapušča ženo, dva sinova in pet vnukov.

Naši vojaki

V soboto 25. septembra bo odšel k ameriški mornarici Wally Turk, sin poznane družine Mr. in Mrs. Joseph Turk, 1046 E. 69. St. Njegov brat Joseph služi pri zdravniškem oddelku v državi Washington. Srečno, Wally in vrni se po končani vojni zopet zdrav domov k svojim staršem.

William Mah, sin družine Mr. in Mrs. Joseph Mah iz Mozina Drive, je prišel 11. septembra na dopust. Nazaj se vrne v sredo 22. septembra. Kdor prijate, ljev bi ga rad videl, naj ga pride obiskat na gornji naslov. William služi kot letalski kadet (pilot) v Nashville, Tennessee.

Kdor bi rad poslal vojaku božično darilo, mora to storiti do 15. oktobra. To je za vojake, ki služijo preko morja. Za mornarje je zadnji čas do 1. novembra. Za vojake, ki so še v tej deželi, je pa, seveda, čas tudi še pozneje.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50; pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 221 Mon., Sept. 20, 1943

Vrana vrani ne izključuje oči

Adolf Hitler je v svojem govoru, v katerem je razpravljal o italijanskem položaju in o svojem političnem bratcu Mussoliniju, označil zadnjega kot največjega Italijana izza razsula antičnega rimskega imperija. Hitlerjeve trditve so bile nesmiselne in pomenijo žalitev italijanskega ljudstva. Odkar je prepadlo rimsko cesarstvo, je preteklo že mnogo časa, tekmo katerega je Italija producirala več res velikih ljudi: cerkvenih prelatov, pesnikov, državnikov in patriotov.

Kdo naj na primer verjame, da je bil Mussolini večji mož kakor Dante, božanski pesnik italijanskega plemena? Mussolini ni prinesel svetu ničesar razen nesreče, svoji lastni deželi pa poraz, ponižanje, pomanjkanje, razdejanje in smrt.

Mazzini, Cavour in Garibaldi so bili veliki italijanski patrioti, ki so ujedinili Italijo ter ji zagotovili častno mesto v družini narodov. Kjer so oni gradili in ustvarjali, je Mussolini podiral, kjer so bili oni uspešni, je imel Mussolini znameniti same izjalovitve. Kako naj se torej Mussolinija prisodablja s temi močmi?

Danes ne moremo še reči, kam bo zgodovina postavila Mussolinija, vemo pa, kam ga je uvrstil svet, ki ga smatra za teatralnega in napihnjenega Cesarja, ki je kakor pav korakal po pozornici, dokler ni bil izžvižgan z nje. Bil je bombastičen igralec, čigar moč je temeljila na surovi sili in ki je zapeljal svoje ljudstvo v brezobzirno agresivnost, za katero ni imelo italijansko ljudstvo ne materialnih virov ne srca.

Ni dvoma, da sta oba, Hitler in Mussolini, napihnjena igralca. Ko Hitler označuje Mussolinija kot največjega Italijana, ki so ga rodila zadnja stoletja, govori v hiperboličnem smislu, v kakršnem slišimo od časa do časa govoriti igralce o drugih igralcih, svojih prijateljih, katerih se ne boje kot svojih tekmecev. Jezik teatra je napihnjen in slog njegovih izrazov je naraven diktatorjem, ki niso nič drugega kakor igralci, ki nastopajo na odrih sveta.

Seveda je pa še drug činitelj, ki povzroča Hitlerju zaradi Mussolinija skrb in ki ga sili, da pretirava njegovo zgodovinsko osebno. Ako pomisli na to, kaj se je zgodilo z Mussolinijem režimom, kako se je ljudstvo obrnilo proti Mussoliniju in kako žalostna figura je postal sedaj slednji v očeh vsega sveta, si ne more kaj, da bi ne zaslutil, da čaka ista usoda tudi njega samega.

Diktatorji definirajo veličino popolnoma drugače kakor pa ostali ljudje. Njim pomeni veličina silo in oblast nad življenjem njihovih soljudi. Ljudje, ki živijo pod njihovo tiranijo, pa ne smatrajo sile in oblasti diktatorjev za veličino, temveč za prokletstvo in nesrečo.

Svet bi bil mnogo na boljem, če bi prišel končno do koncepcije, da nima uspešna uporaba sile za narodno ekspanzijo in za dominacijo človeštva ničesar skupnega s slavo in veličino. Toda te koncepcije še ni, ker še vedno smatramo Napoleona za največjega zavojevalca.

Res je, da je korakal Napoleon preko pozornice sveta v gloriji veličine, napram kateri so moderni diktatorji pravi pritlikavci. Toda nikoli še ni bil kak diktator v kredit človeštvu in glorijski veličini, ki jo pripisuje ljudstvo diktatorjem, ko so slednji na njegovi strani, ne temelji na nobeni zdravi logiki. Kajti koncem konca je doslej vsak diktator pustil za seboj silno zmedo in zmešnjavo, ki jo je moral svet rešiti in uravnati za njimi. Veličina je zapopadana v velikih zaslugah in pridobitvah za ljudstva, ne pa v zmedah in nesrečah, v kateri se znajdejo ljudstva po odhodu diktatorjev s pozornice sveta.

Hitler je rekel v svojem govoru, da je bil Mussolini v zadnjih 1,500 letih največji Italijan. Resnica pa je, da je bil Mussolini v dolgem dolgem času največja nesreča in šiba božja Italije in italijanskega ljudstva.

Pravijo, da bo Adamič tožil

Najnovejša v "mednarodni politični situaciji" ameriških Slovencev je govorica, da bo pisatelj Louis Adamič tožil, ali da lahko toži patra Ambrožiča in vse liste, ki so pričeli njegove članke. V tej demokratični deželi je med drugim tudi ta svoboda, da lahko toži vsakdo in za vsako stvar, ki si jo le more zamisliti.

Mi bi si ničesar bolj ne želeli kot take tožbe. Tako bi sodnija lahko razsodila: ali ima v svojih trditvah prav Adamič, ali imamo mi, ki njegove trditve pobijamo in popravljamo. Torej bi bila taka obravnava skrajno zanimiva. Upamo, da bo ostal g. Adamič pri svoji groznji.

Kar je pa pri tem značilno je to, da je Lojze Adamič takoj pripravljen tožiti Slovence, dočim nismo še nobenkrat slišali, da bi bil grozil s tožbo srbskemu Srbohranu, ki je poklanjal Adamiču še vse drugačne komplimente kot mi.

Seveda, pred kako partizansko sodnijo bi ne bilo naše življenje vredno piškavega oreha, pred ameriško se pa ne bojimo stopiti.

Mislili pa smo, da je Adamič več možaka, kot se je pa pokazal s svojim uprav otroškim bav-bavom.

BESEDA IZ NARODA**Razum naj govori**

Vtorek 28. septembra je dan izbiranja kandidatov, kateri bodo šli 2. novembra na splošne mestne volitve. Primarne volitve niso nič manj važne, kakor pa splošne. Če volilci pri primarnih volitvah slabo zberejo, se ne da pri splošnih volitvah več popraviti. Čudimo se onim, ki primarne volitve zanemarijo in podcenjujejo, da drugi zanje kandidate izbirajo. Naš ponos bi nam moral veleovati, da si bo vsak sam po svojem treznem razumu in razsodnosti kandidata izbral. Zavedati se moramo dejstva, da imamo za mesto, okraj in državo same dolžnosti in edina pravica, ki jo lastujemo je, da svobodno svoje zastopnike izbiramo in še tej se odpovedujemo, če ne gremo voliti. Naša sveta dolžnost bi morala vsikdar biti, da se pravice izbire naših zastopnikov v polnem poslužujemo.

Ni samo to dovolj, da gremo v volilno kočino in malomarno zadostimo volilni pravici ampak je važno, koga in kakšnega kandidata izberemo. Kakršnen je naš zastopnik tako upravo lahko od njega pričakujemo. Če je zmožen in kvalificiran bo z malo mujo več storil za naselbino kot oni, ki niti ne pozna mestne uprave in stotine oddelkov, potom katerih posluje. Dober ljudski zastopnik mora poznati premetene politične trike, poznati mestno, okrajno, državno in federalno postavbo, če hoče odločno nastopiti v korist naselbine, ki jo zastopuje. Vedeti mora, kako mestni departimenti poslujejo in kam se je obrniti za zadevo, katero želi izposlovati. Pozna-ti mora postavbo, da kadar kaj v korist naselbine ali posameznika zahteva, da jim on postavo in ne drugi njemu tolmači.

Poznan mora biti v političnih krogih, da si pridobi podporo, kadar rabi, da v korist varde mestna zbornica voli. Uživati mora med administrativnimi uradniki ugled in spoštovanje, če hoče, da bodo njegove želje in zahteve upoštevane. Biti mora zgleden politika in vsestransko dobro verziran diplomat.

Vzemimo nasprotno stran kandidata koliko daleč lahko pride, če nima zahtevnih zmožnosti in kvalifikacije. Predno spozna kaj je politika, mu vzame nič manj, kakor deset let aktivnega udejstvovanja. Predno se seznani z mestno upravo in njih oddalki mora skozi leto in pol biti vsak dan v mestni hiši. Če želi, da mu kdo postavbo tolmači mora najeti odvjetnika, če noče vrjeti mestnemu direktorju postav. Kratko rečeno tak izvoljeni mestni zastopnik išče po mestni hiši sam sebe, ki se največkrat nikoli ne najde. Čas gre mimo, mi davke plačujemo in dve leti potečeta brez vsake koristi za one, ki so ga izvolili in mu zaupali zastopstvo. Če to temeljito premislimo se bomo prepričali, da smo sebe in njega nesrečnega storili.

Zgoraj smo navedli, da naj razum govori in to hočemo ponovno poudariti, da v 32. vardi nismo še nikoli imeli take lepe in ugodne prilike poslati v mestno zbornico moža, kakor jo imamo letos v osebi kandidata John J. Prince. Vsak, kdorkoli ga pozna in teh je mnogo med nami in drugim narodom ima o njem lepo besedo in spoštovanje. Vsak zna ceniti njegove velike zmožnosti, njegovo močnatost in veliko poštenost.

Če hočemo imeti v 32. vardi res dobrega, zmožnega in delovnega mestnega zastopnika, kateri nam bo delal čast in ponos, potem moramo brez razli-

ke vsi v torek 28. septembra oddati glas za JOHN J. PRINCE.

Odbor John J. Prince
for Council.

Tovarna, ki je za delavce

Namenila sem se napisati par vrstic o Jack & Heintz, Inc., kajti ta kompanija zasluži vse priznanje, ker tako po očetovski skrbi za svoje delavce. Tudi moj sin dela pri omenjeni kompaniji in se prav pohvalno izraža. Poleg \$500 mesečne plače je sedaj dobil še 14 dnevne plačane počitnice s prosto vožnjo za sina in ženo v Florido s prostim stanovanjem in poleg tega pa je dobil še 50 dolarjev za stroške.

Poleg tega pa imajo delavci v tej tovarni vsak dan brezplačno kosilo opoldan in tudi delavsko obleko. Vsak mesec pa imajo v hotelu banket, ki stane tovarno krog šest dolarjev za osebo in pri tem je vsa pijača prosta; če kateri izmed delavcev odide k vojakom, mu kompanija naloži vsak mesec 50 dolarjev na banko, da kadar se vrne, ne bo brez denarnih sredstev. Poleg plače dobe delavci še po 50 dolarjev mesečno in pa bonus. Ali ni to nekaj izvrstnega, da ta kompanija tako izvrstno skrbi za svoje delavstvo? To je prava bela vrana.

Kakor pravijo pa kompanija sama za se vzame le osem odstotkov dobička, vse ostalo pa gre med delavstvo. V tovarni, kjer dela moj sin, dela še 7,500 delavcev, pa ima ta družba še šest drugih tovarov. Sedaj si lahko mislimo, koliko denarja potroši samo za delavce.

Sedaj pa še malo o sedanjih vojni. V vseh časopisih nas vlada opominja in prosi, da naj hranimo ostanke maščobe za vojno. Kako neki pa naj to delam, ko jo pa še za sebe ne morem dobiti pri teh par "pointih" na teden, saj še za meso ni dovolj, kaj pa še za mast in olje in drugo. Jaz nisem do sedaj še kaplje masti zavrgla in toliko manj pa še sedaj, ko jo skoro kupiti ni mogoče.

Tako je, pa nič drugače. Roke vsega sveta se stežajo proti Ameriki za pomoč. Ne vem, zakaj nič proti Angliji. Še nikdar nismo čitali, da bi bila Anglija kaj pomagala Rusiji ali kateri drugi deželi. Saj smo tudi mi v vojni, ki stane Ameriko težke milijarde, pa ni nikogar nikjer, ki bi nam pomagal. Če ima kdo neizčrpne vi-re, pa pomaga komu, je vse pohvale vredno, ampak dolg delati pa drugim pomagati, se mi pa ne zdi pametno. No, sedaj smo še Italijo dobili v rejo, da nas bo še toliko več stalo. Kaj bo še vse prišlo iz tega, je pa veliko vprašanje časa.

Draginja je pa vsak dan večja, da je že prav od sile, posebno drago pa je sadje. Še nikdar ne pomnim, da bi bilo tako drago kakor letos. Jajca po 60 centov in več, kokoši po 50 centov funt pa neočistene, da tako še nekaj drago plačati, kar niti zaužiti ne moreš. Po mojem mnenju tudi ni zdravo, da nekateri mesarji drže doma zaklane kokoši z vsem blatom v sebi, da se vse meso navzame tistega smrda. Mislim, da bi bilo dobro, če bi se zdravstvene oblasti tudi za to malo pobrigale, da bi se kokoši tudi izčistilo, kadar se jih zakolje. Še marsikaj bi lahko napisala, pa naj za danes zadostuje. Pozdrav,

Mary Modrijan.

Veliki potres leta 1811 je bil spreminil tok reke Mississippi, ki je takrat za nekaj časa tekla proti severu.

Govor Dr. Miha Kreka na londonskem radiu

29. avgusta 1943.—Zavezniška konferenca v Kanadi je uspešno končala svoje delo. Ker je bila v glavnem vojaškega značaja, bodo njene sklepe objavili svetu bombniki, topovi in borci. Le dve važni in pomembni dejanja smo zvedeli takoj po konferenci: Prva je, da je angleški vojskovodja Louis Mountbatten imenovan za vrhovnega poveljnika vseh zavezniških vojni sil na indijsko-azijskem bojišču, druga pa, da so vse tri velike zavezniške države Anglija, Združene Ameriške Države in Rusija priznale francoski narodni odbor za legalnega predstavnika vseh francoskih ozemelj in francoskega ljudstva, ki se bori na strani zaveznikov.

Spričo teh dveh dogodkov bi pa mi radi danes podčrtali samo eno misel, ki smo jo povdarili že večkrat tudi ob drugih prilikah.

Angleški komandant na Daljnem Vzhodu pomeni novo manifestacijo popolne slege in vzajemnosti med Angleži in Amerikanci: kakor je general Eisenhower naenkrat postal komandant na sredozemskem bojišču, dasi bi bilo na prvi pogled izgledalo, da to mesto gre bolj Angležu, ker je ta kraj v neposrednem angleškem vojnem in političnem območju, tako bi se moglo reči, da Daljni Vzhod gre bolj Amerikancu, ker je Amerika neposredno živno interesirana v vseh vodah in na vseh ozemljih Pacifika. Tako bi izgledalo na prvi pogled. Ali nad vsemi bivšimi in sedanjimi interesi vlada najvišje nejaša vrednost, v kateri je vsa moč uspeha v zgodovinskih odločitvah. To pa je edinole popolna vzajemnost, polno zaupanje, popolno edinstvo vseh sodelujočih.

Ta prvi vir uspeha zavezniki tako močno čuvajo in goje, da ga manifestativno podčrtavajo celo pri postavljanju vrhovnih skupnih komandantov.

Priznanje, ki ga je dobil francoski narodni komite je zgodovinski uspeh za vso Francijo. Gotovo je bil general de Gaulle tudi poprej velika vrednost za zaveznike. Organiziral je odpor Francozov in vstrajal na strani zaveznikov sam skoro tri leta. Njegovi vojaki so se odlično borili za zavezniško stvar. Nesporno je general Giraud legendarna francoska vojaška osebnost. V prvem in drugem taboru so se zbirale modre glave, junaški močje, državniki in vojskovodje. Ali dokler so bile razdeljene v dva tabora, nobeden od njih ni mogel doseči polnega priznanja odločujočih zaveznikov. Vsak je bil v svojih delih in podvzetjih omejen, nobeden ni mogel razviti vseh sil in doseči polnega vpliva in uvaževanja francoskega naroda. Ko so se vse sile zlele in združile v eno, je s samim tem dejstvom njihova moč in važnost neprecenljivo zrasla in povzročila polno pomoč in priznanje odločujočih velesil.

Ne zdi se mi preveč, da ponovno povdarjam misel o slogi. Če bi jaz bil Goebbels, bi rekel da sem na jugoslovanskih tleh izvrstno opravil svoj posel. Polega enodušnega odpora vsega naroda brez razlike proti Italijanom, Nemcem in Madžarom, poleg zgodovinskega nasprotovanja vseh delov Jugoslavije proti vsem tem sedanjim zatiralcem svobode človeštva, poleg zahrbtnega napada na našo svobodo in življenje, poleg vsega bojnega junaštva naših bratov in sinov in poleg neizmernih žrtev, ki jih trpi vsa domovina, se je sovranski posrečilo, le preveč posrečilo, da je razkral našo državo in njene narode po dolgem in počez v čisto si naspro-

tujoče tabore, razgrebal stare rane in vzbudil nove strasti sporov, prav tako kakor je prijal njegovim namenom in načrtom.

Zato zopet in zopet ponavljam klic k slogi in edinstvi. Strnjeni Jugoslavlani, složni Srbi, Hrvati in Slovenci imajo vso pomoč zmagovitih zaveznikov, imajo vse garancije in obljube in kar je najvažnejše: strnjeni bi imeli sami velik zaklad sil, da odigramo dobro svojo zgodovinsko nalogo za bodočnost domovine.

Kar velja za vse, posebej toplo prosim Slovence: Vsi, složno, poštrovno, skupno za en sam cilj. Z neslogo samo ubijamo in uničujemo vrednost žrtev in uspehov. Za osvoboditve vsega Slovenskega naroda v novi veliki Jugoslaviji! (JIC)

Iz Št. Vida pri Vipavi

Tam pod sivim, ponosnim Nanosom, v večno zeleni, sončni Vipavski dolini in prav v njenem gornjem delu je bil rojen eden izmed največjih slovenskih junakov v teh težkih in trpljenj polnih časih. Trgovcu Francu Premrlu, bratu slovenskega glasbenika Stankota Premrla, se je rodil leta 1919. v Št. Vidu pri Vipavi sin Janko. Vzgojen v strogo nacionalnem duhu, prežet jugoslovanske misli, je rasel šentvidski fantič in se krepil umsko in telesno.

Ko je dorastel, ga je sama usoda posadila na čelo vseh nacionalnih akcij proti laškemu nasilju. Pridno je prenašal slovensko čtivo od hiše do hiše kot tihotapec, organiziral svoje tovariše in jih pripravljaj za dololočno uro.

Na veliko noč leta 1942 so vdrli fašistovski razbojniki v očetovo hišo, skoro do smrti pobili očeta, Janka pa odvedli s seboj. Pozneje so zažgali očetovo hišo, odpeljali očeta nekam v južno Italijo, mater in otroke pa nekam v severno Italijo.

Janko je prišel pred preki sod. Obsojen je bil na smrt v Rimu. Na sam večer pred usmrtnitvijo je pa iz ječe pobegnil, prepotoval vso Italijo in se zopet vrnil na svoj kršni, ljubljani Nanos, kjer je danes strah in trepet laških razbojnikov, kot poveljnik najmočnejše četniške posadke. S svojimi četniki je izpraznil laško municijsko skladišče nad Hraščami.

Pristne ljubljanske

Bizoviške perice onkraj mestne meje naprošajo mestne gospodinjke ljubljanske, naj pridejo v petek popoldne na mejo po oprano perilo in zaradi razgovora o prevzemu perila v pranje. Gredo naj po Poljanski in Litijski cesti naravnost do meje.

Gostilna Marinšek, Prečna ulica: Cenjene goste opozarjam, naj si žlice, vilice in nože prinesejo s seboj, ker mi je že vse zmanjkalo za kupiti jih pa ne dobim.

Mestni gospodarski urad opozarja vse pridelovalce pšenice, rži, soršice, ječmena in lanu, da morajo po naredbi Visokega Komisarja naznaniti letošnji pridelek. Prijavnice dobe v mestnem gospodarskem uradu v kmetijskem odseku, soba št. 35 v II. nadstropju. Bethovnova ulica št. 7.

Smrtna nesreča v planinah

Za plezalno turo na Špik, ki je znan po svojih strminah, so se odločili trije mladeniči iz Jesenic in sicer: 22-letni Anton Tomažin, 21-letni Jozef Vodišek in 20-letni Janez Kovac. Ko se naslednjega dne niso vrnil, so se odpravili za njimi reševalci, ki so našli vse tri mlade plezalce v prepadu. Tomažin je bil nevarno ranjen, njegova

dva tovariša pa sta bila mrtva. Reševalci so imeli zelo težko posel predno so ponesrečenec spravili v dolino.

Saj, pravim, mar bi bil mrtva! Prav treba mi je bilo začeti ta roman, da sem zdaj razdrta ženska, da so hude kot oni. Oni dan se meje izposodila Marjanca Kuharjeva in me začela prav po rojaško zvičati. Rekla je, da je slišala, kako so se ženile v nekem štoru in mi žugale, ker da jih tako staram opletam okrog sebe kot krava v repom, mesto da bi naravnost takoj povedal, kje sem bil in kaj sem šel, pa če sem res šel na ukanke. Ena da je kar naravnost in brez ovinkov povedala, da je verjame, da bi sploh kam šel, da zdaj kolono samo zato razgujem kot kako harmoniko, ki ne vem, kako bi se izmazal, da se lepo slišalo. Druge so pa teje resoluciji brumno sekundirale in prikimale, da bo res tak, pa si končno osvojile konfidenčni predlog, da me gleda iz kuhinjske busa. O, Marička ti meni pogajaj!

O, križana gora! Kaj ste me reke, ali kaj vam je? Kakšen man pa bi bil to, če bi vam prej povedal konec, vas vprašam? Rad bi vedel, kaj pa najprej vržete staremu na glavo, kadar prireni iz šape — in krompir, ali župo?

Tok počakajte no, da bo vse lepo po vrsti. Kako naj vam pa napišem, kje sem hodil, sem bil, ko pa zdaj še nisem šel tako daleč, da bi sploh vedel kam bom šel in če bom sploh. Doda: Ne vem še nič drugega, kot da sva se s Jimom objela, prisegla večno zvestobo in ljublila, da greva in bova skozi počitnice, pa če mora biti tega tudi sveta konec. Zato mi meni ležate, da si izberete kraj in izvažite s seboj še kaj, ki zna: marjašat, ki ima doli ki se ne brani pijače in ki se ne nekoliko razume na kuharstvo. Vidite, to so skrbi, da se ne ki jih imata Churchill in Roosevelt velj pravna ničla. Onadva sta ministre in generalne štalo svetovavce, koga imam pa vas vprašam in vas?

Kadar ima človek take skrbi v glavi, v kateri sicer ne drugih pravihanskih skrbi, tem ni čudno, če napravi vse robe, česar se loti. Zato tudi čudno, če je bila Ameriška domovina tiste dni tako slabo na, ker je urednika bolj strah, kam se bo zaletel za človek ukanke, kot pa kaj se godi tem širokem svetu. Bil sem takem razpoloženju, ko sem premislil pred birmo, ko sem premislil če mi bo boter kupil uro, ali samo nekaj lecta.

Kam bi jo torej udaril? mišljal sem in tuhtal, da je od mene teklo samih težav. sem v poštev, da nam vlada tuje, naj se za Delavski prijetje, naj se za Delavski prijetje, ne vozimo po železnici, ker manjkajo voz za vojaštvo in ne potrebščine. Isto je bilo kam naj se pa peljem a? če pa gazolina ni? Ali bi jo rili peš? Kako daleč bom prišli! Spomnil sem se na kega Ljubljancana, ki se je učil v Št. Vidu za ministrskega pomočnika in je sklenil, da po svetu, v "fremd". Pa se je potil po tržaki cesti proti v Trst. Življenjski niki hoteli iti v Trst. Življenjski je odrinil iz Ljubljane in epoldne je prišel do Stare Šalege pri Vrhniki. Pa se je spomnil, da si mora preskrbeti prehrano. Šče. Ker ni poznal ne kraja, ljudi, se je ročno obrnil nazaj v Ljubljano, da je prišel domo. Drugo jutro je po odrinil na pot, pa zopet odrinil na pot, pa zopet odrinil na pot. Ne vem, če se ali ne.

Marjanca, le potpi, bo se šlo!

Spisal dr. Leopold Lenard

je shod starišev in shod
 shod, shod dijakov in shod
 Nadebujne hčerke so
 prinesle shod in pripeljale s
 svoj mater, da bi slišale, kak-
 remice jim bodo predavale
 Mlada gospodična je
 popela na govorniški oder in
 brati levite starišem, ki
 znajo prav vzgajati svojih
 hčr. Ko je omenila matere,
 jo p mnenju ne ravnaio prav
 bčrami, je zaupil nek podle-
 v dvorani, "kaj matere! oče-
 so še hujši!" Sedaj je minu-
 toba revolucije in shodov in
 je na dnevnem redu Nie-
 jevski s svobodno mislijo
 vrašanje spolnega podu-
 Na vsa mora imeti vedno
 v naredu in menja modo kot
 klobuk. Čudno, se mi
 da, da je pri nas duhovščina
 apatična in nič ne nastopa
 deluje proti. Slišala sem
 je pri vas duhovščina popol-
 drugačn. Duhovščina
 "tati na čelu naroda."
 "Kaj bo duhovščina storila?"
 esal se je gospod. Škof Rop
 miren in trezen človek in
 tega se Nemec, pa so ga
 peljali z žandariji, ker ni ho-
 vsemu prikimati, kar so
 njega hoteli. Župnika Bo-
 so vzeli ponoči s poste-
 in odpeljali v prognanstvo.
 nadškof Popiel je sedel
 em let v Sibiriji, ker ni hotel
 biti tega, kar je želela vla-
 sedaj ga pa puste pri miru
 vrsavi, ker izvršuje, kar
 kažejo. Tu ne pomaga no-
 speocija. Vsak upor je
 v pogubo."

za vendal od nekok mora
 biljšanje. Niemojevski
 popravljal razmer. Naj
 duhovnik tako nastopal
 toda v katoliškem duhu.
 sem, da po drugih kra-
 duhovščina nastopa v zu-
 novosti, gre med ljudstvo, pri-
 ta shode, ustanavlja društva

"Po drugih krajih je v dru-
 krajih," odvrnil je gospod.
 duhovščina nastopa povsod
 more in zn. Pri nas du-
 njina ne zna drugega kot,
 dela, ker se ne sme druge-
 niti in ne more drugega,
 kar dela, ker ne sme. Naša
 duhovščina je žrtvovala in kr-
 dela dovolj, sedaj je pa rav-
 tako izkravala, kakor vsi

"Okol pa naj potem izide
 so zibanje?"
 "Počakajmo," rekel je go-
 spod. Videla je, da se go-
 spodinja Jadviga in mladi
 pod Vitola sta se spogledala
 njuna pogleda sta se ujela.
 sem opazil ta pogleda in
 sta se mi polna prajane-
 omija in pereče ironije. Ta
 njeta sta mi povedala dovolj,
 je mladina nikakor ne stri-
 z načelom: "Čakati." Ona
 dela in življenja, burje in

Po večerji smo šli zopet v
 um in pili čaj. Sedaj je bila
 mocija še bolj živahna in ni
 drčala izključno okoli ene
 in drugega predmeta. Zve-
 sem, da se je gospodična
 nauju posvetila izključno de-
 lju med ljudstvom. Vsake
 popoldne se odpelje nekam
 delo in podučuje tam v
 dela. V mestu samem delu-
 v raznih delavskih društvih
 delo, ko je urednik odpotoval
 nekaj časa celo urednica
 "čakati" lista.
 "Zkrat pojdit z mano n-
 delo," rekla mi je gospodič-
 nica, "da boste videli naš
 delstvo. Potem boste v mar-
 spremenili svojo sodbo
 Poljakih."
 "Ako bo prilika, zakaj n-
 govoril sem.

"Vitold je vpisan na Jurjevskem vseučilišču in študira prigratno pravo, od časa do časa gre pa v Jurjev k izpizotu," nalaževala je mati.

"Bo kmalu dovršil?" vprašal sem.

"Kmalu, ako ne pride vmes kakaka nesreča. Jaz se tako bom im zanj. Fant je mlad in ima veliko krvi, pa razni tovariši ga vlečejo na vse strani."

Brat in sestra sta se zopet pogledala in v njunih očeh sem opazil isti ogenj in isto ironijo.

Proti koncu sem omenil mnogogrede o romanju z Ukrajino in o naših pripravah za sprejem.

"Bodite previdni," rekel mi je gospod, "romanje z Ukrajino in v ogledovanje Varšave je pri nas nevarna politična stvar. Imeli boste lahko neprijetnosti."

"Mi hočemo delati vse čisto postavno," odgovoril sem.

"Ravno kar je postavno, je pri nas nepostavno, kar je pa nepostavno, to je postavno," zmešal se je Vitold.

"Kaj pa je potem pri vas postavno?" vprašal sem.

"Postavno je, če kradete, če ropate, če se daste podkupovati. Minister prosvete izvršuje svojo postavno dolžnost, če ovira in uničuje prosveto; minister vojne, če demoralizira vojaščino; minister notranjih stvari, če ovira vsak razvoj in napredek v državi; minister financ, če pelje državo v bankrot. Dolžnost policamajstra je, da podpira tatove in roparje, dolžnost kuratorja naučnega kraja pa, da nam razganja kole in zapira ljudi, ki poučujejo otroke v pisanju in čitanju."

"Nikar se tako ne razgrevaj," svarila ga je mati, "boš videl, ti boš še prišel v nesrečo."

"Kaj bi vedno vse prikrivali," odvrnil je Vitold.

"Želim da bi imeli srečo z romarji," rekel je gospod, "ako pa kaj staknete, vam izkušnja ljudi ne bo škodovala. Potem boste prišli do prepričanja, da mam prav jaz s svojim načelom: čakati in mirovati."

Bilo je že pozno v noč, ko sem se poslovil od prijazne rodbine in odšel proti svojemu stanovanju.

*

Življenje v Varšavi je bilo tako enostavno. Zjutraj sem spal dolgo, zato ker sem hodil večinoma pozno spat, pa tudi ker zjutraj nisem mogel delati ničesar.

V tujem mestu se je treba uravnati po tujih navadah in v Varšavi sem se moral uravnati po varšavskem življenju. Varšava je namreč, kakor velika ruska mesta sploh, ponočno mesto. Ob desetih zvečer lahko prideš nepovabljen k zabirni na obisk, ob enajstih se zapira jo hišna vrata, ob dvanajstih in ob eni po polnoči so ulice še popolnoma živahne. Zato je p ob osmih zjutraj po ulicah še pusto in prazno, ob devetih s odpirajo kavarne in izvzem nekaj večjih cerkva, je prvi maša po cerkvah ob polosmih.

Ko sem zjutraj uredil svoje zasebne stvari, sem šel včas na izprehod v saški vrt ali p v Lazenke, potem sem šel kakšno knjižnico ali pa sem delal in študiral doma, ob es sem šel na zajtrk h grofi Radziejevski, kjer sem se p navadi sešel s kakšnim znance iz naše družbe in potem se naredil načrt za popoldne za večer sam ob sebi.

(Dalje prihodnjič.)

Pomembni Ameriški kuni

SEPTEMBER

25.—Carniola Hive, 493 The Maccabees. Plesna veselica v avditoriju SND.

26.—Zajednički dan HBZ. Prireditev v avditoriju SND.

OKTOBER

2.—St. Clair Grove, št. 98 WC. Plesna veselica v Avditoriju SND.

3.—Vežbalni krožki Slovenske ženske zveze tekma v SND na St. Clair Ave.

8.—Ženski odsek SDD ples v SDD na Waterloo Rd.

9.—Slovenske Sokolice, št. 442 SNPJ. Plesna veselica v avditoriju SND.

10.—Ženski odsek SDD ples v SDD na Waterloo Rd.

10.—Circle No. 2 SNPJ. Varietni program in ples v avditoriju SND.

16.—23rd Ward Democratic Club. Ples v avditoriju SND.

17.—Ženski odsek SDD ples v SDD na Waterloo Rd.

17.—Jugoslovanski pomožni odbor JPO-SS. Prireditev v avditoriju SND.

23.—Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ. Plesna veselica v SND.

24.—Dramski zbor Ivan Cankar. Predstava v avditoriju SND.

24.—JPO/SS št. 35 v Collinwoodu priredi velik program v SDD na Waterloo Rd. Pričetek ob treh popoldne.

30.—Carniola Tent, 1238 The Maccabees. Ples v SND.

31.—Pevski zbor Zvon koncert v SND na 80. cesti.

31.—Comrades, št. 566 SNPJ. Ples v avditoriju SND.

NOVEMBER

6.—Lodge Commodores, št. 742 SNPJ. Ples v avditoriju

SND.

7.—Glasbena matica. Opera in ples v avditoriju SND.

13.—Društvo Slovenec, št. 1 SDZ. Plesna veselica v avditoriju SND.

14.—Podružnica št. 25 SŽZ. Proslava 15-letnice v avditoriju SND.

14.—Mladinski pevski zbor Črički priredi ob 4 popoldne koncert v SND na 80. cesti, zvečer pa ples.

14.—Društvo V boj št. 53 S. N. P. J. prireditev v SDD na Waterloo Rd.

20.—Društvo Clevelandski Slovenci, št. 14 SDZ. Plesna veselica v SND.

21.—Mladinski zbor SDD koncert in ples v SDD na Waterloo Rd.

21.—Dramsko društvo Abraševiči. Predstava v avditoriju SND.

27.—Društvo sv. Ane, št. 4 SDZ. Plesna veselica v avditoriju SND.

28.—Blaue Donau koncert v SND.

DECEMBER

31.—Pevski zbor Jadran — praznuje Silvestrovo v SDD na Waterloo Rd.

—o—

Čist kot sneg

Navadno mislimo, da je sneg posebno čist. Temu pa ni tako, je pač mogoče, da je sneg čist, dokler je še v zraku. Takoj pa, ko pade na zemljo ali kamorkoli, pa je lahko nosilec oziroma prenašalec smrtonosnih bakterij. Zdravniki so celo mnenja, da zavživanje snega lahko povzroči legar ali vročinsko bolezen.

—o—

... — Na sliki vidimo utrjene ... na Siciliji, kjer jim domačim ... je bil preveč žejen, da bi čakal ...

Na sliki vidimo razbiti japonske ... letališču. To je dvomotorni ... jše polete. Poleg bombnika vidim ...

na naj mladeniču izda poročno dovoljenje, pa ga reši iz te zadrege tam navzoči zobozdravnik, ki ukaže mladeniču odpreti usta. Zakonski kandidat je res ubogal in na široko odpr svoja usta, da se je videlo vse zobe. Zobozdravnik je ugotovil, da ima mladenič že vse zobe dorastlega človeka in da je gotovo star nad 21 let, na kar mu je uradnik izdal poročno dovoljenje.

o

Vremenske bolezni

Mnogi ljudje so prepričani, da razne bolezni, predvsem navadni prehladi prihajajo od vremena. Toda znanost pa dokazala, da vreme samo na sebi nima popolnoma nič opraviti s prehladi, pač pa so različne bakterije, ki žive v različnih klimi in te povzročajo take bolezni. Je pač nekaj bolezni, ki bi jih lahko pripisavali vremenu in te so: sončni pik, oslabelost vsled vročine, sončne opekline in ozeblnine.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Na Cherokee Ave. blizu 185. ceste je naprodaj 5 sob bungalow; garaža za en avto. Za se stanek pokličite M. F. Intihar 630 E. 222. St. IV-2644 ali IV-0678. (222)

Pohištvo naprodaj

Prodajam popolnoma novo kopalno banjo in kombiniran tanj za gretje vode, kakor tudi rabljeno White Star kuhinjsko peč. Zglasite se na 1233 E. 169. St. (222)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENDicott 4212

in zaprašene ameriške vojake matakata dobrega siciljskega vina vino, zato pije kar iz svoje

i bombnik, ki leži med od bombombombnik, najbrže Mitsubishi izno ameriške vojake, ki si ga ogle-

POTREBNO
UČITE SE ZANIMIVEGA
ASSEMBLY DELA
Plača od ure in overtime
NAGLO NAPREDOVANJE
DNEVNO DELO
Ure: 8 zjutraj do 4 popoldne
V soboto 8 dopoldne do poldne

The Swartout Company
18511 Euclid Ave.
(224)

TOVARNIŠKO DELO
100% OBRAMBNO DELO
predznanje ni potrebno
Plača od ure in overtime
Ako ste zdaj zaposleni v vaši
industriji, morate dobiti izpuš-
nico, da ste na razpoložljivi.

**THE DRAPER
MFG. CO.**
E. 91. St. and Crane
1 blok južno od Union Ave.
(222)

MOŠKI
za
Splošna dela v tovarni
Mašinski operatorji
izvežbani in neizvežbani
Inspektorji
Plača od ure
Pet dni dela v tednu 50 ur
100% vojno delo.
V centralnem naselju
ki se ga lahko doseže
z vseh strani mesta.

**THE BISHOP &
BABCOCK
MFG. CO.**
1285 East 49. St.
(22)

AKO STE
NEIZVEDENI
VAS BOMO MI IZURILI
HOTEL STATLER
je kot malo mesto, ki ima odprto
vrste zaposlitve za skoro vsako uro,
jočelite delati delno ali ves čas.
Zastonj zdravniška postrežba;
stojnj zavarovalnina; jedilnica za s-
žabništvo; prijetne sobe za odpočit-
plača.
Zglasite se v sobi 335, vhod za s-
žabništvo na 12. cesti od 9. dopol-
do 5 popoldne.

Delo išče
Ženska išče delo za par ur
dan. Zglasite se na 7617 Lo-
year Ave.
(22)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj
Za eno družino, 6 sob, 8 s-
neke zgorej, parna gorkota,
neški zastori, kuhinja s plo-
mi obita, ravno tako kopal-
in zajtrkovalna soba; gar-
Zglasite se na 1032 E. 76.
tel. HE-4057.
(22)

Za popravo garaže
Za popravo imamo garažo,
tero delo želimo oddati slov-
skemu mizarju-gradbeniku. Z-
nost bo upoštevana. Zglasit-
na 15413 Lucknow Ave. Tel.
IVanhoe 1229.

Stanovanje iščemo
želimo dobiti stanovanje
4 sobe, za mlad zakonski par
otrok; oba delata. Kdor ima
primerne, naj pokliče E-
cott 2258.
(22)

PODPIRAJTE SLOVENSKE

Moski za popravilo modelov
Nočni ali dnevni šiht
Polni ali delni čas
ARC VELDERJI
LATHE DELAVCI
SPOT VELDERJI
ASEMBLERJI
INSPEKTORJI
TEŽAKI
100% vojno delo.
Visoka plača od ure in bonus
Lepa prilika za delo po vojni

GEOMETRIC STAMPING CO.
1111 E. 200. St.
(226)

Moške in ženske
se potrebuje za
splošna tovarniška dela
6 dni v tednu
48 ur dela na teden
Plača za ZACETEK
Moški 77½c na uro
Ženske 62½c na uro
Morate imeti izkazilo državljanstva in prestatu zdravniški preiskavo.
Zglasite se na
Employment Office
1256 W. 74. St.
National Carbon Co., Inc.
(226)

DELAVCI
za
Prekladanje materiala
Sprejemni oddelek
Odpošiljatveni oddelek
Delo v skladišču
Za splošna dela na dvorišču
Dobra plača na uro
The Cleveland Tractor Company
19300 Euclid Ave.
(226)

Državljanstvo se ne zahteva
Nič dela ob nedeljah
ženske za čiščenje
3:30 zjutraj do opoldne
Dobra plača
ZAVIJALKE
Lepa prilika za delo tudi vojni
Prijetne delovne ure
Dnevno delo
Zglasite se v 8. nadstropju
Employment Office
HALLE BROS.
(226)

Delo dobe
pridne in patriotične ženske
hočejo storiti svoj delež za v
napor. Delo je ob večerih
5 ur in sicer čiščenje uradnih
modernih laboratorijih. Dobra
plača od ure. Pokličite ENDR
0475, ali pa se zglasite osred
na 1032 E. 62. cesta.
OSKRBNICA DNEVNO DELO
ki bi skrbela za žensko jedil
shrambo za obleke in
rest rooms.
Državljanstvo ni potrebno
Dobra plača od ure
EUCLID ROAD MACHINERY
1361 North Chardon Rd.
(226)

3)
v-
ko
2)
1
21)
eva
po
i v
222)
e, ki
ojni
4 do
ov v
obra
icott
ebno
222)
nico
no.
d.

Palomita

Zgodovinski roman

Resno je potrepljal še vedno napol nezavednega vojaka po prašni rami, mu pogledal s trdim izrazom naravnost v oči ter izpregovoril s strogim, četudi obenem narahla prizanesljivim glasom:

"Companero, companero, nekoliko več paznje in previdnosti na straži! Na vas samih je vsa odgovornost, da nam jetnik ne uide, zato pozor! Za danes, ko je vse veselo, naj le še bo, hočem pozabiti, svarim te pa, da se močno paziš, da te ne zasacim drugič v spanju, ker ti bo predla trda, če te naznamim višjim!"

Stražnik pa je samo buljil s svojimi zariplimi očmi v mladega častnika, ki je stal tam pred njim povsem mirno in hladno z nekako dobrotno odpuščajočim izrazom na svojem sicer strogem obličju, ne da bi se še mogel živjeti docela v svoj čudni položaj. V nočni temi in svoji popolni pijanosti, nepremagljivi zmedenosti ter ne izrečenem, četudi komaj podzavestnem strahu ga je bil namreč brezdvomno zamenjal za enega svojih lastnih častnikov iz uporniške armade, kakor je Rudolf pravilno vnaprej pričakoval, zato pa je tudi tukaj stal, nekaj tiho jecljal in resno trepetal sam pred njim v vlogi krivca, ki se zaveda svoje napake in s to vred tudi kazni, ki jo je s tem zaslužil. Boječ se vidno, da bi se častnik končno morda vendarle ne premislil ter ga ovadil, se je samo ponižno opravičeval in na vso moč delal, kakor da bi bil v resnici trezen, kar pa se mu seveda ni posrečilo dokazati v dovolj prepričevalni meri.

Obratno pa je imel tudi Rudolf sam zadosti veliko srečo, da ni bil prebujen stražnik eden od njegovih lastnih prejšnjih spremnjevalcev, ki bi ga bil sicer gotovo izpoznal najsižebo po glasu ali pa kako drugače. Ko je zavil takoj nato urnih korakov okrog ogla hiše in se izgubil že naslednji trenutek v temi proti malemu pokopališču, pa je slišal za seboj še dolgo običajne enolične, glasne, široko in pojoče zategnjene ordonančne klice prebujene straže, ki so odmevali v odmerjenih presledkih po cellem mestu in še daleč naokrog: "Centinela, alerta!" katerim so takoj odgovorili številni drugi, povsod okrog razstavljeni in vidoma nekoliko pazljivejši stražarji:

"Centinela-a-a, a-a-alerta-a!"

XVI

Poročila o upor.

Novica o burnih dogodkih, ki so se bili odigrali oni dan v Orizabi, se je raznesla z neverjetno naglico po vsej deželi. Ker pa še ni bilo v tistih časih železnične ali pa kake druge take brze zveze z glavnim mestom razen brzojava, čigar žice pa so bili porezali vstaši pravčasno na več krajih, so bila prva poročila o uporuh cesarskih čet v Veracruzu naravno silno zmedena in nepopolna, obenem pa še prežeta z vsakovrstnimi lažmi in pretiravanji, tako da ni nihče z gotovostjo vedel, kaj se je tam prav za prav zgodilo.

Med prvimi, ki so bili obveščeni podrobneje v glavnem mestu o opisanih dogodkih, je bila nadškofova palača, kamor je bil baže dospel na brzem konju že nekaj dni kasneje mlad "ranchero" iz orizabske okolice, ki je zatrijeval, da je bil sam priča, ko so napadli cesarski vojaki neko cerkev v Orizabi,

pretepli do krvi duhovnika, ubili mežnarja, potem pa odprli in izropali cerkev prav do golega, končno jo pa še zažgali. Vedel je tudi pripovedovati, kako so streljali cesarski in drugi vstaški vojaki, ki so se jim bili kmalu potem pridružili, na kipe in druge svete podobe v cerkvi, zadrževali svetnikom in svetnicam vratove s svojimi dolgimi "reatami" in jih tako vlačili, pritrjene k sedlom, na svojih konjih po orizabskih ulicah in trgih; kako so izsilili ogromne svote denarja od raznih višjih cerkvenih dostojanstvenikov in drugih premožnejših meščanov; kako so celo zlorabili katoliške redovnice, ki so upravljale dekleško šolo nekeje v okolici in še vse polno drugih podobnih grozovitosti, združenih z nasilji in umori, ki so jih baže zakrivila cesarski vojaki v nesrečnem verakruškem mestu in njega bližji okolici.

Nadškof Labastida, vedno pretirano dovzeten in lahkovren sploh za vse, karkoli je le govorilo količjak nasproti cesarskim oblastim, proti katerim je bil že od vsega začetka poln vsakršnih predsodkov, ni imel tudi to pot dovolj treznega razuma niti ne potrpljenja, da bi vsaj nekoliko počakal in se prej tudi še kako drugače prepričal o resničnosti poročanih dogodkov, oziroma dognal v slučaju, da bi se bili izkazali ti resničnim, pravo krivdo in točno odgovornost zanje. Posamezne kratke, netočne in močno pomanjkljive vesti, ki jih je prestrezal kakor drugi že od včeraj tu pa tam, združene sedaj z razburljivimi, srce v resnici pretresujočim poročilom mladega rančera pa so mu bile, žal, že same na sebi zadosti tehten in povoljen vzrok, da se je uedel takoj po zaslšanju občutnega, nevednega in vsega preplašenega orizabskega kmetiča ogorčen k svoji pisalni mizi in sestavil kratko, pa nenavadno pikro in izzivajoče pismo, ki ga je naslovil osebno na cesarja ter odposlal nemudoma v Chapultepec po posebnem odposlancu.

Maksimilijan je sedel zgodaj tistega dne popoldne izredno židane in dobre volje na verandici cesarskega gradu, kjer se je pomenkoval in zabaval ob kupici pristnega zlatega porenčana v prijetni manjši družbi, sestojeci iz predsednika svojega ministrskega sveta senorja Laresa, svojega osebnega tajnika patra Fischerja, dvornega zdravnika doktorja Bascha, dveh drugih višjih častnikov cesarske vojske iz urada vojne ministrstva ter vljudnega, elegantnega in zabavnega, že tako in tako vedno neposredno v cesarjevi bližini se nahajajočega polkovnika Lopeza. Ravno danes pa je imel mladi polkovnik še prav poseben vzrok in opravičilo, da je bil prisoten, saj so praznovali na cesarjevo lastno povabilo vsi skupaj mal dogodek, v katerem je predstavljal polkovnik sam tako rekoč najvažnejšo osebnost: njegovo povišanje po cesarju glavnim poveljnikom cesarske garde po nezdodni smrti njenega dosedanjega glavarja polkovnika De la Madrida, ki so ga bili ubili vstaši ravno prejšnji teden v krvavem spopadu blizu Cuernavace, glavnega mesta države Morelos.

Mala družbica je bila dokaj živahna in povsem neprisiljena zabava je potekala že od po-

četka nad vse gladko in veselo ob krasnih zvokih močne in lepo ubrane vojaške godbe, ki je igrala doli v drevoredu, kamor je imelo na ta dan docela prost dostop tudi vse mestno in okoliško prebivalstvo. Zbrani gostje so ravno praznili po kratki napitnici, ki jo je bil izrekel cesar sam na zdravje počaščenemu mlademu polkovniku, ko je nenadno pristopil k mizi dvorni služnik in pokorno izročil vladarju zaprito pismo nadškofa Labastide.

Nenavadno se je zmračilo visoko in gladko čelo mladega monarha, ko je pretrgal takoj nato ovitek in začel čitati začetne vrste nadškofovega pisma, ki se je glasilo v celoti nekako takole:

"Veličanstvo!
"Z globoko žalostjo v svojem srcu smo morali danes znova čuti o čisto novem in povsem nezasišlanem napadu, ki so ga izvršile Vaše cesarske čete tako na časti in osebni varnosti članov Presvete katoliške cerkve kakor tudi na njeni lasti te dni v mestu Orizaba, država Veracruz.

"Kot vrhovni poglavar katoliške cerkve v Mehiki smatram torej za svojo neizogibno, četudi žalostno dolžnost, da Vas opominjam in svarim danes zadnjo pot v tem pogledu, ker se bo sicer videla katoliška cerkev v slučaju, da ne prenehajo te obžalovanja vredne in naravnost že neznosne razmere v deželi v čim najkrajšem času, kakor tudi če ne bodo kaznovani krivci tega sramotnega zločina brez ozira na njih ugled ali činovni razred z vso strogostjo, ki jo zasluži njihovo dejanje, prisiljeno podvzeti na svojo lastno pest korake, ki bi se ji zdeli po njeni lastni uvidevnosti potrebni za obrambo svojih udov in za zaščito svoje imovine."

Tudi na grad so bile naravno došle že včeraj kakor tudi danes zjutraj nekakšne nejasne govorice o uporuh cesarskih vojaških čet v Orizabi, vendar pa si ni bilo moč ustvariti na njih podlagi niti ne približne slike o dogodkih, ki so se morali tam vsekakor odigrati. Zato pa so vsi le napeto čakali nadaljnjih, podrobnejših in zanesljivših poročil, ki so imela

gotovo priti vsakčas, predno bi si ustvarili v tem pogledu svojo sodbo in tudi ukrenili kaj bolj določnega.

Cesar je vstal naglo in pokazal prejeto pismo polovniku Lopezu, ki je sedel prvi ob njegovi desni strani, medtem ko so mu odsevale iz njegovih oči silna razburjenost, globoka užaljenost in obenem tiha, pa s silo zadrževana jeza.

Lopez je preletel kratke in razločno pisane vrstice s hitrim pogledom, potem pa takoj dejal cesarju z nekako pikrim, dasi priliznjenim in vsaj na zunanje še vedno sladkim glasom:

"Vaše cesarsko Veličanstvo se brez dvoma še spominja, da je bila dotična četa pod osebnim vodstvom majorja Koloniča! Kot vrhovni poveljnik cesarske garde, h kateri pripada tudi on, si bom prizadeval na vse mogoče načine, da se natančneje razjasni ta žalostni in za cesarskega častnika tako skrajno sramotni slučaj čim prej mogoče. Poslali bomo za njim takoj dovolj našega najzvestjšega vojaštva, da ga ujamejo skupaj z ostalimi izdajalci. Postavili ga bomo kot odgovornega poveljnika pred posebni vojaški preki sod in v slučaju, da bi bil spoznan nedvomno krivim, ustrelili brez prizanašanja in milosti."

Ujeti nemški častnik snema dvoj "železni križec," da ga pokaže radovednim ameriškim mornarjem na parniku U. S. C. G., na katerem so se vozili ujetniki iz Severne Afrike. Mornarji si niso hoteli obesiti tistega križa niti za špas.

Hitro je vstal, se vljudno opravičil in poslovil od ostale odlične družbe, krenil naglih korakov navzdol proti vzhodni grada, od tu pa se takoj odpeljal v sijajni kočiji proti uradom vojnega ministrstva v glavnem mestu. Cesar pa je velal takoj poklicati načelnika svojega brzojavnega urada, da bi poizvedel od njega sam osebno zadnje novice, ki bi bile morda med tem že došle glede nerazumnih dogodkov v Orizabi.

XVII.

V novih skripih.

Rudolf je podil po svojem posrečenem pobegu iz zapora visokega in iskrega vranca, ki mu ga je preskrbela Palomita, kar se je dalo, da bi dospel čim prej mogoče izven pasa nevarnosti in se izognil možnosti ponovnega prijetja. Šele ko so potihnili docela z njegovim hrbtom odmevi prepevanja, vriskanja, razbijanja in streljanja, je potegnil narahlo za uздо in nekoliko zastavil besni tek svoje plemenite in poslušne živali, ki je začela, močno zasopljena in vsa pokrita s penami, zdaj korakati nekoliko počasneje in loviti pohajajočo sapo.

Mesec se je bil ravno skril za visoki, s snegom pokriti vrh mogočnega Pica de Orizaba, ki se je dvigal veličastno proti nebu na njegovi desni strani, ko

so zabliskale pred njim v daljavi redke in medle luči malega, a prijaznega verakruškega mesteca Nogals, ki je tedaj seve že snivalo dokaj časa v svojem tihem, nekaljenem nočnem spanju. Rudolf ni vedel za gotovo, je li bilo v malem mestecu kaj več vojaštva ali ne, kakor si tudi ni mogel z zanesljivostjo predočiti, da li je bila

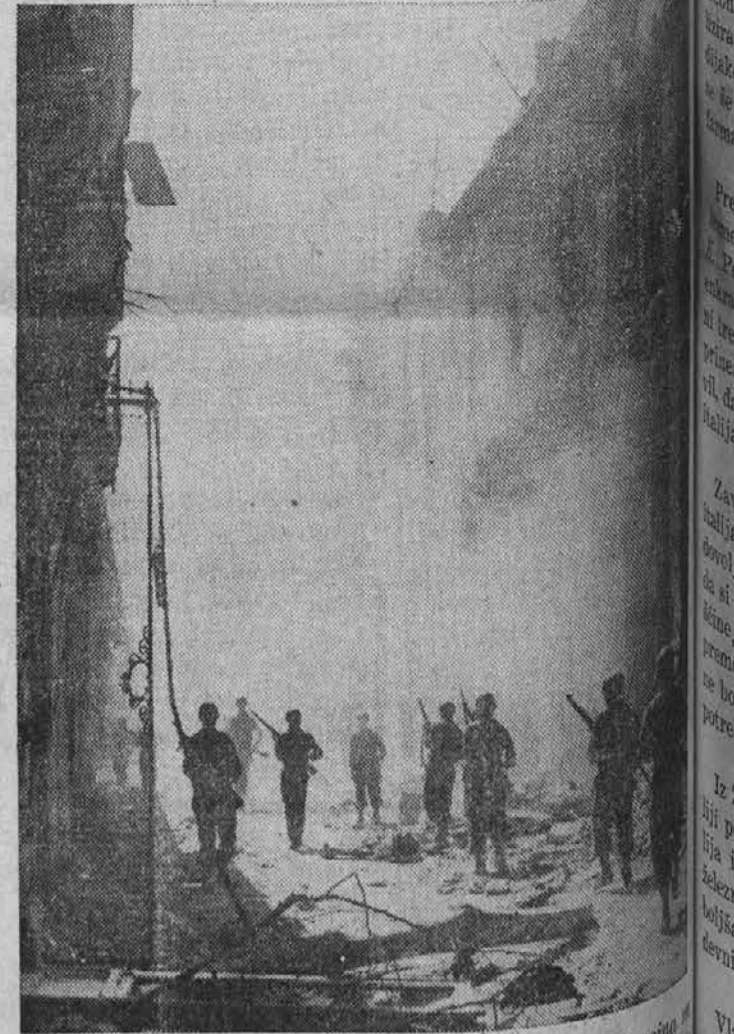
ondotna posadka v spornosti z orizabskimi uporniki ali je bila o tamkajšnjih dogodkih morda sploh še docela nevedna.

(Dalje prihodnjič)

3rd LOAN
Buy More Bonds

Po znameniti konferenci, ki se je vršila med zavezanci v Quebecu, Kanada, so se odlični možaki tudi slikali in leve na desno so: Predsednik Roosevelt, ministrski predsednik Kanade MacKenzie King in angleški ministrski predsednik Winston Churchill; v zadnji vrsti pa so: Anthony Eden, Brenden Bracken in Harry Hopkins.

Še po z dimom napolnjenih ulicah mesta Messina Siciliji ameriški vojaki oprezno pregledujejo napolnjen hiše, če bi se kje mogoče skrivali sovražni "sniperji", ki napadajo naše vojske iz zasede. Zavzetje tega mesta je zavezniških je pomenilo poraz osišča na Siciliji in odprlo pot za invazijo Italije.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

NE POZABITE NAJPREJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGLASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

★ ★ ★

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO ... POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pri-
dite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

H. Anderson